

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

“Veterinerlikte Aşı ve Hayvan Sağlığı”

Proje Kodu: 627A4A722C9BA

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Arş. Gör. Samet CANDAR
İLETİŞİM FAKÜLTESİ

Araştırmacılar:

Reyhan CANDAR (Doktorant)

Mayıs, 2022

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Özet	4
Abstract (İSTEĞE BAĞLIDIR. DİLERSENİZ DOLDURUNUZ.).....	5
Materyal ve Yöntem	6
Proje Uygulamasına Ait Görseller.....	7
Sonuçlar.....	13

ÖNSÖZ

Ülkemizde hayvan sağlığı hizmetleri anlayışı, gelişmiş birçok ülkede olduğu gibi değişerek tedaviye yönelik sağlık hizmetlerinin yerini, koruyucu sağlık hizmetleri almıştır. Bu anlayışla hayvan sağlığının korunmasında; hijyen, biyogüvenlik, kişisel hijyen eğitimi ve beslenmenin düzeltilmesi yanında bulaşıcı hastalıklara karşı aktif ve pasif bağışıklama ile korunmaya büyük önem verilmelidir. Aşı ile enfeksiyonlardan korunma hem hayvan hem de sürü açısından en kolay ve en ucuz yöntemdir.

Aşılar; hastalıklara karşı bağışıklık sağlama amacı ile hayvan vücuduna verilen, bilinen bir hastalığa karşı, aynı hastalığın etkeninden hazırlanan, zayıflatılmış hastalık virüsü, hastalık etkeninin parçaları veya salgıları ile oluşturulan maddelerdir. Vücuda girdiğinde bağışıklık sistemi tarafından antikor üretimine yol açan yabancı protein veya proteinlere yapışmış moleküllerdir.

Aşının temel amacı vücuda bağışıklık kazandırmaktır. Vücudun mikroplara ve hastalık virüslerine karşı dirençli ve dayanıklı olmasını sağlamak amacı ile aşı vurulur. Mikroplarca oluşturulan hastalıklara karşı vücut, bağışıklık sistemi ile yanıt verir. Önemli olan aşılama ile bağışıklık sisteminin hastalık etkeni vücuda girmeden, yani hastalık gelişmeden, etkeni tanıması ve onu yenecek yanıt geliştirmesidir.

Hayvandan insana geçen hastalıkların (zoonozlar) önlenmesi halk sağlığı açısından daha önemlidir. Kuduz aşısı ve halk arasında peynir hastalığı olarak bilinen Brucella hastalığının önlenmesi amacıyla yapılan aşılama buna örnek verilebilir.

Aşılama, hayvanların ölümünün engellenmesi ve ciddi ekonomik kayıplara sebep olan hastalıkların engellenmesi için yapılır.

Ülkemiz hayvancılığının en yaygın ve önemli hastalığı olan şap hastalığı ile mücadelede en etkin yöntem olarak 6 ayda bir olmak üzere yılda iki kez aşılama yapılır. Kuduz gibi tıbbi tedavi veya cerrahi yöntemle tedavi edilemeyen hastalıklarla mücadele aşı ile mümkündür.

Veteriner aşılama, enfeksiyöz hastalıklara karşı oluşturulan tüm sağlık planlarının ayrılmaz bir parçası olarak hayvan ve insan sağlığını korumada (Tek Sağlık) kilit rolü oynamaktadır. Aşı, ortaya çıkan bulaşıcı hastalıkların yayılmasını önlemek için oluşturulacak acil eylem planlarının önemli bir parçasıdır. Beslediğiniz can dostunuza yaptıracağınız periyodik aşılama hem onun hem de sizin sağlığınız için oldukça önemlidir. Bizler hekim olarak hem sizin

hem de can dostunuzun sağlığı için periyodik aşılama ile koruyucu önlem ve faaliyetlerde bulunuyoruz. Öncelikle evde hayvan besliyorum veya bazı aşılar gereksiz deniliyor diye bir şey söz konusu değil. Bir defa gereksiz olan bir aşının öncelikle üretimi söz konusu olmaz. Sadece aşıların önem sırası diye bir şey olabilir. Bu önem sırasında da iç-dış parazite ilaçlama ardından karma ve kuduz aşısı gelir. Bu aşıların tartışması söz konusu değil. Çünkü karma aşı yapılmadığında öldürücü gençlik hastalığı, kuduz olmadığında yurt içi yurt dışı seyahat problemi, ısırma ve ısırılma durumunda kuduz tehlikesi, şikâyet ve adli durumlarda karnesinde kuduz olmayan hayvanlarla ilgili ciddi anlamda sıkıntı yaşanmaktadır. İç parazit olmaması durumunda kist hidatik (insanların karaciğerinde kist), dış parazitlerde de yine alerji, dermatit vakalarıyla karşılaşmaktadır. Bu bilgiler ışığında programın genel amacı, insanları aşılar hakkında bilgilendirerek, hem hayvanların hem de insanların sağlığını korumak.

ÖZET

Programın genel amacı, insanları aşılar hakkında bilgilendirerek hem hayvanların hem de insanların sağlığını korumak.

Çiftçi, evcil hayvan sahibi veya genel olarak tüm hayvan severlere aşı hakkında bilgiler vererek kişilerin ve hayvanların sağlığını koruyarak ömürlerini uzatmak. "Veterinerlikte Aşı ve Hayvan Sağlığı" adlı projemizde Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyosunda cuma günü saat 15:00 da gerçekleştirilecek olan "Akademik Bakış" adlı program düzenlenecektir. Bu programa konuk olarak Veterinerlik Fakültesi Öğretim Üyesi ve aynı zamanda Veterinerlikte Aşı ve Biyolojik Ürün Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Sayın Doç. Dr. Seyda CENGİZ katılacaktır. Soru cevap şeklinde gerçekleştirilecek olan "Akademik Bakış" adlı programda yer verilecek sorular şu şekildedir: 1. Genel olarak aşı ve aşının öneminden bahsedebilir misiniz? 2. Hayvan sağlığı için aşının önemi nedir? 3. Evcil hayvanlarda hangi aşılar mutlaka olmalıdır? 4. Hayvan sağlığının yanı sıra hayvanlara yapılan aşuların insan sağlığı açısından bir yararı var mı? 5. Veterinerlikte Aşı Ve Biyolojik Ürün Geliştirme Uygulama Ve Araştırma Merkezinden bahsedebilir misiniz? Cuma günü saat 15:00 da gerçekleştirilecek olan bu program birçok kişi tarafından dinlenmektedir. Yapılacak olan bu program neticesinde Erzurum ili ve genel olarak tüm dinleyici kitlede "Veterinerlikte Aşı ve Hayvan Sağlığı" hakkında genel bir farkındalık oluşturulacaktır.

Anahtar Kelimeler: evcil hayvan, aşı, hayvan sağlığı

ABSTRACT

The overall aim of the program is to protect the health of both animals and humans by informing people about vaccines.

To prolong the life of people and animals by providing information about the vaccine to the farmer, pet owner or generally all animal lovers. In our project called "Vaccination and Animal Health in Veterinary Medicine", a program called "Academic Overview" will be held on the Atatürk University Communication Faculty Radio at 15:00 on Friday. As a guest of this program, Faculty Member of Veterinary Faculty and also Director of Vaccine and Biological Product Development Application and Research Center in Veterinary, Assoc. Dr. Seyda CENGİZ will attend. The questions to be included in the program called "Academic Overview", which will be held in the form of questions and answers, are as follows: 1. Can you talk about the vaccine and the importance of the vaccine in general? 2. What is the importance of the vaccine for animal health? 3. Which vaccines should pets have? 4. In addition to animal health, do vaccines for animals have any benefits for human health? 5. Can you tell us about the Vaccine and Biological Product Development Application and Research Center in Veterinary Medicine? This program, which will be held on Friday at 15:00, is listened to by many people. As a result of this program to be held, a general awareness about "Vaccination and Animal Health in Veterinary Medicine" will be created in Erzurum province and the entire audience in general.

Keywords: pet, vaccine, animal health

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından etkinlik 13.05.2022 tarihinde Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesinde yer alan Üniversite Radyosunda (102.0) gerçekleştirilmiştir.

Projenin Uygulanışı

Projede yer alan etkinliğin gerçekleştirilmesi için öncelikle Radyo da "Akademik Bakış" adlı bir program oluşturulmuştur. Bu programın amacı toplumsal olarak önemli olan, önemli görülen konular üzerine radyo dinleyicilerini bilgilendirmek, bu konular hakkında tartışmak ve toplumsal olarak bir bilinç oluşturmaktır. "Akademik Bakış" programına her hafta alanında uzman bir konuk alınmakta ve böylelikle bu konular radyo programı ile dinleyicilere aktarılmaktadır.

"Veterinerlikte Aşı ve Hayvan Sağlığı" adlı projemizde Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyosunda cuma günü saat 15:00 da gerçekleştirilmiş olan "Akademik Bakış" adlı program düzenlenmiştir. Bu programa konuk olarak Veterinerlik Fakültesi Öğretim Üyesi ve aynı zamanda Veterinerlikte Aşı ve Biyolojik Ürün Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Sayın Doç. Dr. Seyda CENGİZ katılmıştır. Soru cevap şeklinde gerçekleştirilmiş olan "Akademik Bakış" adlı programda yer verilen sorular şu şekildedir:

1. Genel olarak aşı ve aşının öneminden bahsedebilir misiniz?
2. Hayvan sağlığı için aşının önemi nedir?
3. Evcil hayvanlarda hangi aşılarda mutlaka olmalıdır?
4. Hayvan sağlığının yanı sıra hayvanlara yapılan aşılarda insan sağlığı açısından bir yararı var mı?
5. Veterinerlikte Aşı Ve Biyolojik Ürün Geliştirme Uygulama Ve Araştırma Merkezinden bahsedebilir misiniz?

Cuma günü saat 15:00 da gerçekleştirilmiş olan bu program birçok kişi tarafından dinlenmektedir. Yapılacak olan bu program neticesinde Erzurum ili ve genel olarak tüm dinleyici kitlede "Veterinerlikte Aşı ve Hayvan Sağlığı" hakkında genel bir farkındalık oluşturulmuştur.

PROJE UYGULAMASINA AİT GÖRSELLER

22.04.2022 tarihinde yapılan Sayın Prof. Dr. Nimet Yıldırım'ın konuk olduğu “Akademik Bakış” adlı radyo programına ait etkinlik görselleri

SONUÇLAR

Veteriner aşılamaları, enfeksiyöz hastalıklara karşı oluşturulan tüm sağlık planlarının ayrılmaz bir parçası olarak hayvan ve insan sağlığını korumada (Tek Sağlık) kilit rolü oynamaktadır. Aşı, ortaya çıkan bulaşıcı hastalıkların yayılmasını önlemek için oluşturulacak acil eylem planlarının önemli bir parçasıdır. Beslediğiniz can dostunuza yaptıracağınız periyodik aşılamalar hem onun hem de sizin sağlığınız için oldukça önemlidir. Bizler hekim olarak hem sizin hem de can dostunuzun sağlığı için periyodik aşılama ile koruyucu önlem ve faaliyetlerde bulunuyoruz. Öncelikle evde hayvan besliyorum veya bazı aşılar gereksiz deniliyor diye bir şey söz konusu değil. Bir defa gereksiz olan bir aşının öncelikle üretimi söz konusu olmaz. Sadece aşıların önem sırası diye bir şey olabilir. Bu önem sırasında da iç-dış parazite ilaçlama ardından karma ve kuduz aşısı gelir. Bu aşıların tartışması söz konusu değil. Çünkü karma aşı yapılmadığında öldürücü gençlik hastalığı, kuduz olmadığında yurt içi yurt dışı seyahat problemi, ısırma ve ısırılma durumunda kuduz tehlikesi, şikâyet ve adli durumlarda karnesinde kuduz olmayan hayvanlarla ilgili ciddi anlamda sıkıntı yaşanmaktadır. İç parazit olmaması durumunda kist hidatik (insanların karaciğerinde kist), dış parazitlerde de yine alerji, dermatit vakalarıyla karşılaşmaktadır. Bu bilgiler ışığında programın genel amacı, insanları aşılar hakkında bilgilendirerek hem hayvanların hem de insanların sağlığını korumak. Çiftçi, evcil hayvan sahibi veya genel olarak tüm hayvan severlere aşı hakkında bilgiler vererek kişilerin ve hayvanların sağlığını koruyarak ömürlerini uzatmak.

Projemizin önemi de tam da bu noktada ortaya çıkmaktadır. Oldukça yüksek dinlenme oranına sahip Radyo Üniversite burada etkinliğimizi yapacağımız araç olarak kullanılmıştır. Veterinerlik Fakültesi Öğretim Üyesi ve aynı zamanda Veterinerlikte Aşı ve Biyolojik Ürün Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Sayın Doç. Dr. Seyda Cengiz'in katılımlarıyla gerçekleştirilen radyo programı etkinliğinde projenin amacına uygun olarak veterinerlikte hayvan sağlığı, aşı ve aşı geliştirme konusunda oldukça bilgilendirici bir program gerçekleştirilmiştir. Program neticesinde dinleyiciler hem evcil hem de çiftlik hayvanları sağlığı konusunda oldukça önemli bilgiler edinmiş ve bilinç oluşturmuşlardır. Farkındalığı artan kişiler öncelikle hayvanların sağlığını daha sonra hayvanlar ile etkileşime geçen tüm insanların sağlığını korumak adına bilgi sahibi olmuş gerekli temel düzey bilinç oluşturabilmişlerdir.

Projemizi destekleyerek öğrenci, akademisyenler ve birçok farklı meslek grubuna ait dinleyiciler için çok önemli bir aktivite ortamı sağladığından dolayı Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Merkezi'ne teşekkür ederiz.